

О КҮНЛӘРИ ХАТЫРЛАЈАРКӘН...

БИСМИЛЛАҺИР-рәһманир-рәһим!
20 январ... 'Азәрбајҗан халгынын тарихи јаддашында әбәди јашајан ән фачиәли, ән кәдәрли күн, милләтимизни азадлыг вә истиггал амалларына сәдагәт күнү, тәһдәдән-дырнагадәк сипаһланмыш гәсбкарлара гаршы әли јалын өлүм-дирим мүбаризәсинә галхмыш шәһидләримизни мисилсиз гәһрәмәнлыг күнү — азад кәләчәјә үмид күнү дүнәи дәрдіңчү дәфә гәјд олунду. Иншаллаһ, нечә ки, халгымыз вар, нечә ки, Јер үзүндә бирчә нәфәр дә олса азәрбајҗанлы вар, һәмни күн фәдайләримизни шанлы хатирәси бәјүк һөрмәт вә еһтирамла јад олуначаг. Бу күн унутулмајачаг

ИНДИ биз һамымыз 20 январ фачиәсинә кәрә М. Горбачову ән гаты чани адландырыр, онун мәнһәмәјә верилмәсини тәләб едирик. О вахт исә... Совет империјасынын чезә апаратынын саз ишләдији бир вахтда фәвгәлдәвләтин башчысына көзүн үстүндә гашып вар дәмәјә нечә кимин чәсарәт етмәдији бир дөврдә оғул кәрәк иди ки, һәгигәти бүтүн чылағлыгы илә М. Горбачовун үзүнә вурсун. Белә оғулларымыз вар иди. Халгымызын ағсагталы һәјдәр Әлијев о вахт Азәрбајҗанын Москвадаки нүмајәндәлијиндә чыхыш едәрәк М. Горбачову ачыг-ашкар ләһнәтләди. О заман Азәрбајҗанын өзүндә дә буна дәрһал өз гәти мүнәсибәтини билдирән олду. Фачиәнин ертәси күнү халгымызын дини рәһбәри, Шәјхулислам һачы Аллаһшүкүр Пашазадәнин М. Горбачова кәндәрдији гәзәб долу мәктубу бүтүн дунјаја сәс салды. Һәмни мәктуб «Сүлһ уғрунда мүбариз» ки ми Нобел мукафатына јеничә лајиг кәрүлмүш М. Горбачовун шәјтан - симасыны

ачды. Бу мәктубдан ашағыда верилән һиссәјә диггәт јетирәк:

«...Бир дөвләт башчысы кими сизин имзанызла тәрәдилән бу ганлы кыргына, бу дәһшәтли чинајәтә нечә бир бәрәәт ола билмәз.

Гошунларыни јеридилмәси үчүн ујдурулмуш бүтүн сәбәбләри Азәрбајҗан халгы нифрәт вә гәтијәтлә рәдд едир. Һәмни сәбәбләрдән бири дә куја Совет дөвләти үчүн тәһлүкә сайылан гондарма «Ислам фактору» ортаја атылмышдыр.

Бузуңла әләгәдәр мән ашағыдакылары билдирирәм. Иман әһли олмаг, о чүмләдән Ислама мәнсубијәт әслиндә кунаһ һесаб едилән шовинизмдән, милли ловғалыгдан узаг јолмаг демәкдир. Чох јакшы билирсиниз ки вә буну мәнни сизә вахтилә дедикләрим дә сүбүт едир, Загафғазиянын мүсәлман руһаниләри сијаси вә милләтләрарасы мунағишәләрдә диндән сипаһ кими истифадә етмәк нијјәтиндә олмамышлар. Чох јакшы билирсиниз ки, дијарымызда баш верән һа-

вә унутула да билмәз! Бу күнү јалиыз һәмни чинајәти тәрәдәнләр вә онларыни әлалтылары, нәкәрләри унутмаға чалышырлар. Лакин онларыни сәјләри әбәсдир.

20 январ фачиәсини тәрәдилмәсинә гол гојан М. Горбачов бу күнләрдә мәтбуатда һәмни күнләри хатырлајараг икнүәлүклә јазыр: «Тәәссүф ки, мәнни дөврүм ган тәкүлмәдән кечмәди.Тбилисдәки, Вилнүсдәки һадисәләри дедирәм, (Һеч Бақынын адыны да чәкмир, куја бурада нечә бир һадисә баш вермәјиб — Б. А.) Инди мән билмирәм ки, һәмни фачиәли һадисәләрдә гошунларыни иштиракынын гаршысыны алмаг үчүн һәр шәј едилмишдими?»

дисәләрини ән ағыр аңларында Ислам ағыла вә бүтүн мәсәләләрини динч јолла һәлләнә чатырмышдыр. Белә олан һалда ујдурма «Ислам фактору» дәрч-мәрчлик тәрәдән бир сәбәб кими ортаја атмаг гәзәб доғурмаја билмәз.

Тамамилә ајдындыр ки, бунуңла мүнәјјән мәгсәд күдүлмүшдүр. Демәк мүсәлманлары христианлара гаршы тоғмагла милләтләрарасы тоғтушмалары даһа дә кәскинләшдирмәк нијјәти күдүлмүшдүр.

Сиз билли ки, бу фачиә илә бағлы әсл һәгигәти дунја ичтиманјјәтинә чатдырмаг үчүн әлиминдән кәләни едәчәјик. Чүнки, о дөвләт ки, империја һөкмранлығы нијјәти илә милләтләрарасы чакнашманы арадан галдырмаг өзәзинә ону даһа дә тәкзәшдирә, о дөвләт ки, өз ордусуну өз дәрәндәшларынын гатиллигә чевирир, о дөвләт ки, өз адамларына лајигли күзәрәндән даһа чоһ өлмәк һүгүгу верир, белә дөвләт анчаг нифрәтә лајигдир.

(Арды 2-чи сәһифәдә)

О КҮНЛӘРИ ХАТЫРЛАЯРКӘН...

(Әвәлгә 1-чи сәһифәдә)

Бақыда чанын иһсан үрәк-ләрнә тушланмыш күллә-ләр милләтларла һисаным јенидәнгурмаја олан сон үмид-ләрнәи мәнв едән бир атәш иди. Өзләрнәи әсл иһгалчы кими апаран чәза гошунла-рынны Бақыја јеритмәклә сиз совет һөкүмәтини русвај ет-диниз вә бузунла тәсдиг ет-диниз ки, мүстәғиллик вә халқларын ләјағәти кими ала-лајышлар бу һөкүмәтә тама-милә јаддыр. Сиз бузунла өзүнүз бир сјајаси хадим вә бачарыгсыз бир дәвләт баш-чысы кими иһша етдиниз. Скин һаггыһызда јаранмыш бир әфсанә дә лүч олду, чүн-ки бир әли илә харичи мәм-ләкәтләрлә сүлһ сазыш, о бири әли илә өз вәтәндаш-ларына гаршы чәза тәдбир-ләри имзалајан адамы «Сүлһ уғрунда мүбариз» адландыр-маг ән азы ләјағәтсизлик-дир.

...Аллаһ-тааланын изни илә, бу һагт иһи Азәрбај-чанда да галиб кәләчәкдир. Мәнв буна кәрә мәним хал-гымын ән јакшы оғул вә гызлары өзләрнәи совет го-шунларынын күлләләрнәи си-пәр етдиләр. Дәрнәи имамла вә иман һисси илә үзүмүзү Аллаһ-таалаја тутур вә Ону ул дәркәһһиндән бу күн шә-һид олан балаларымыз үчүн рәһмәт диләјирик. Гој Ал-лаһ-таала бу фәләкәти мә-ним халгымын башына кәти-рәнләри, бу иһә рәвач һә-рәнләри зәлил ејләсини! Амин!»

О дәншәтли күнләрдә Азәрбајчанда һаки-мијјәт иһлич вәзијјә-тиндә иди. һакимијјәт, де-мәк олар ки, јох иди. АХЧ рәһбәрләрнәи чынғыры да чыхмырды. Халг әслиндә башсыз галмышды. Миллә-тин үмид бәсләдији јеканә шәхс Шәјхүлислам һәзрәт-ләри иди. Руһани Идарәси иһә халғын пәнәһ јеринә чев-рилмишди.

Руһани Идарәсинин башга иһчиләри кими мән дә о га-лы-гадалы күнләрнәи чанын шәһидијәм. Имперја танк-ларынын тыртыллары ал-тында галыб әлини, голуну, ајағыны итирән, күлләләр-дән кәзү чыхан адамларын мејитләрнәи Тәзәпир мәсчи-динә кәтиридиләр. Бу дән-

шәтли мәнзәрәдән чохла-ры гәшш едир, һушуну итири-ди. Шәһидләрнәи фотошәкли-ни тарих үчүн чәкмәјә чағыр-дығымыз фотограф аглама-дан өзүнү әлә ала билмирди. Шәјхүлисламын фикри вар-ды ки, кәләчәкдә шәһидләр-ин фотошәкилләрнәи дән, әјинләрнәи чыхарылан күлләләрнәи дешик-дешик етдији танлы палтарлар-дан ибарәт музей тәш-кил едилсин. Анчаг о вахт имперјаја јашајырды вә онун јерли нәкәрләри бу фачиәни өрт-басдыр етмәк үчүн әл-дән-ајатдан кедирдиләр. һәм-ин палтарлары онлар оғур-ладылар. Гәрибәдир ки, бу «оғрулар» Руһани Идарәсин-дәки чох гијмәтли әшјаалары — халчалары, ксерокс, фото вә факс апаратларыны, ди-ктофонлары, видеокамераны вә с. апармагы «унутмушду-лар».

О күнләр Руһани Идарәси Азәрбајчан һәгигәтләрнәи дүнјаја чатдыран, де мәк олар ки, јеканә јер иди. Бү-түн рабәтә вәситәләрнәи кәсилдији бир вахтда биз Шәјхүлисламын мәктубуну вә әчнәби журналистләрлә мүсәһибәсини тәшкил едиб харчә өтүрә билдик.

Шәјхүлисламын М. Гор-бачова мәктубу «Азадлыг» радиосу илә Мүнһәндән мүх-тәлиф дилләрдә јазылдыгдан сонра ики нәфәр отагыма кә-либ өзләрнәи журналист ки-ми гәләмә вердиләр вә мәк-тубун харичә нәчә өтүрүлдү-јүнү өјрәнмәк истәдиләр. Мән 25 ил иди ки, мәтбуатда иһшәјричм вә журналистләр-и аз-чох таныјырдым. Бу ики нәфәрнәи һансы тәшки-латдан кәлдијини дәрһал дујдум. Онлар мәгсәдләрнәи чатмадылар.

БУНДАН бир гәдәр сонра Шәјхүлислам һәзрәтләри Москваја, М. Горбачову президент сә-чәчәк ССРИ халқлары гу-рултайна кетди. О, гурул-тайда гәзәблә чыхыш етмәк нәјјәтиндә иди. Адәтән Шәј-хүлислам чыхышларыны әв-вәлтәдән һазырламыр. Ла-кин русдилли аудиторијада чыхыш едәчәјини нәзәрә алыб едәчәји чыхышын мәз-мунуну јазыб мәнә верди вә мән кәчә ону рус дилинә че-вирдим. Ачығыны дејим ки,

бу чыхышын мәзмуну М. Горбачова кәндәрдији мәкту-бун мәзмунундан да кәскин вә сәрт иди. Лакин чыхыш үчүн сөз алмага чидди-чәпд-ләрә бахмајараг ону трибу-наја брахмадылар. Ону да дејим ки, бу иһдә мәним дә сәһвим олду, сәдәләһлүк ет-дим. Чыхышы макинадә јаз-ылмаға вердим вә беләлик-лә дә чыхышын мәзмуну дәрһал Горбачова чатдырыл-ды.

М. Горбачов иһә депутат Анатоли Денисову Шәјхүли-слам һәзрәтләрнәи јанына миннәтә кәндәрди ки, чыхыш етмәсин. Шәјхүлислам чава-бында билдирди ки, ја чы-хыш едәчәк, ја да депутат мандатыны тәһвил вериб гу-рултайы бирјоллут тәрк ед-чәк. Иһласда она сөз вермә-диләр вә биз һәмн күн Ба-қыја гајытды.

Күн кәләчәк ки, һәмн фачиәли күнләрдә кими нә иһ кәрдүју ачылачаг, кунә-карлар өз чәзаларыны ала-чаглар. Чан верән имперја-ны горујуб сахламаг, һәр чүр азадлыг уғрунда мүбаризәни боғмаг истәјәнләр дә, азад-лыг, мүстәғиллик шүарлары-нын архасында күзләниб шә-һидләрнәи гағы һесабына һа-кимијјәтә кәлмәјә чалышан-лар да ләјигли чәзаларыны алачаглар. Виз буна инаны-рыг. Белә олмаса, чәзасыз галачагындан ширникән вә-зифә һәрисләри халгы јени фәләкәтләрә сүрүјә биләр-ләр.

АЗӘРБАЈЧАН халгы-нын тарихинә бу ча-ниләрнәи дејил, Вәтә-нин, милләтин азадлыгы вә мүстәғиллији јолунда чаны-ны, ганыны белә есиркәмә-јән, дүшмәнин күчлү һәрби техникасынын табагына әли-јалын чыхан гәһрәман шә-һидләримизн адлары гызыл һәрфләрлә јазылачагдыр. 20 јанвар шәһидләрнәи вә өл-кәмизин азадлыгы уғрунда чанларындын кечмиш бүтүн дикәр шәһидләрнәи хатирәси-ни даим еһтирамла јад едир вә дејирик: Аллаһ сизә гәни-гәни рәһмәт еләсин, гәбир-ләрнәи нурла долсун, јерлә-риниз бәһиштә олсун!

Вәс-сәләму әләјкум вә рәһ-мәтуллаһи вә бәрәкатуһу.

Һачы АКИФ.